

Porada

**krajských úřadů, magistrátů
měst Brna, Ostravy a Plzně
a Magistrátu hl. m. Prahy**

Praha, 11. června 2012

Program

Legislativa

1. Zákon č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
2. Zákon č. 142/2012 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti se zavedením základních registrů
3. **Doprovodný změnový zákon k novému občanskému zákoníku**
4. **Novela zákona o pobytu cizinců**
5. **Samostatná novela zákona o matrikách**

2

Bod 3. – bude se týkat okruhu oddávajících, uzavření manželství zástupcem a osvojení

Bod 4. – účelem bude sjednocení přepisu a užívání jména a příjmení cizinců před orgány státu

Body 3., 4. a 5. se týkají připravovaných novel, které by měly nabýt účinnosti od 01.01.2014.

**Zákon č. 167/2012 Sb., kterým se mění
zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví
a spisové službě**

- účinnost k 1. 7. 2012

- **Částí 16. se mění zákon o matrikách**
- **Částí 27. se mění zákon o ověřování**

3

Zákon č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě s účinností od 01.07.2012 částí 16. zákon o matrikách a částí 27. zákona o ověřování.

1. Zákon o matrikách

§ 25

(4) Matriční úřad vydá úmrtní list fyzické osobě, která na jeho vydání prokáže právní zájem nebo která žila se zemřelým v době jeho smrti ve společné domácnosti anebo je vypravitelem jeho pohřbu.

6) Je-li žádost o vydání matričního dokladu podle odst. 1 písm. a), c) a d) a odst. 4 nebo žádost o vydání doslovného výpisu z matriční knihy podána v listinné podobě, musí být podpis žadatele na žádosti, popřípadě na plné moci, která je její součástí, úředně ověřen.

4

Na rozdíl od současné platné právní úpravy se s účinností od 01.07.2012 **rozšiřuje okruh osob**, které mohou žádat o vydání úmrtního listu. V § 25 zákona o matrikách se za odstavec 3 vkládá **nový odstavec 4**, dle kterého matriční úřad vydá úmrtní list fyzické osobě, která splňuje alespoň jednu ze zákonných podmínek, a to:

- prokáže na jeho vydání právní zájem (poplatky za telefon, plyn, elektřinu, smlouvy atd.), nebo
- žila se zemřelým v době jeho smrti ve společné domácnosti (není třeba prokazovat, dle názoru MV je dostačující „prohlášení“ na matričním úřadě), anebo
- je vypravitelem pohřbu – doloží fakturu nebo jiný doklad

Výše uvedené fyzické osoby mohou žádat o vydání úmrtního listu **i ZPĚTNĚ, tzn. i v případě, že k matriční události došlo před 01.07.2012.**

§ 25 zákona o matrikách se doplňuje o odstavec 6

Žádost o vydání matričního dokladu podle:

odst. 1

a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím

sourozencům a zplnomocněným zástupcům,

c) statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. prosince 1949,

d) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.

Žádost o vydání doslovného výpisu z matriční knihy podle:

odst. 4 Matriční úřad vydá úmrtní list fyzické osobě, která na jeho vydání prokáže právní zájem nebo která žila se zemřelým v době jeho smrti ve společné domácnosti anebo je vypravitelem jeho pohřbu.

Je-li žádost o vydání matričního dokladu nebo doslovného výpisu z matriční knihy podána v listinné podobě, musí být podpis žadatele na žádosti, případně plné moci úředně ověřen. Podání žádosti o vydání matričního dokladu nebo doslovného výpisu **v listinné podobě** se rozumí, že žádost došla matričnímu úřadu **poštou**. V případě, že na žádosti, případně plné moci nebude podpis úředně ověřen, matriční úřad vyzve žadatele k odstranění nedostatků podání a jestliže žadatel ve stanovené lhůtě neodstraní podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení, správní orgán řízení usnesením zastaví (§ 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Zákon o matrikách

§ 45

- Vysvědčení vydá na žádost občana nebo na žádost bezdomovce, který má povolen pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů, matriční úřad podle místa trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu občana na území České republiky před odchodem do ciziny, a pokud takový pobyt nikdy neměl, Úřad městské části Praha 1. **Je-li žádost o vydání vysvědčení podána v listinné podobě, musí být podpis žadatele na žádosti, popřípadě na plné moci, která je její součástí, úředně ověřen.**

5

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství

Na konci § 45 se doplňuje věta:

Je-li žádost o vydání vysvědčení podána v listinné podobě, musí být podpis žadatele na žádosti, popřípadě plné moci, která je její součástí úředně ověřen.

Na žádosti o vydání vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo ke vstupu do registrovaného partnerství, která byla matričnímu úřadu doručena **v listinné podobě , tzn. poštou, musí být s účinností od 01.07.2012 podpis žadatele úředně ověřen.** V případě, že na žádosti, případně plné moci nebude podpis úředně ověřen, matriční úřad vyzve žadatele k odstranění nedostatků podání a jestliže žadatel ve stanovené lhůtě neodstraní podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení, správní orgán řízení usnesením zastaví (§ 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Zákon o matrikách

§ 73a

U fyzických osob, které změnily osobní stav a kterým byla povolena změna rodného příjmení, se povolená změna příjmení zapíše

- **v knize manželství nebo**
- **v knize registrovaného partnerství, popř.**
- **v knize úmrtí v zápise úmrtí zemřelého manžela, popřípadě partnera.**

6

Zák. č. 167/2012 část 16.

Zápis pravomocných rozhodnutí o změně příjmení do matričních knih

Za § 73 se vkládá nový § 73a, který stanoví, do kterých matričních knih se zapíše v oddíle dodatečné záznamy a opravy pravomocné rozhodnutí o změně příjmení u fyzických osob, které změnily osobní stav.

U fyzických osob, které změnily osobní stav (ženatý/vdaná, rozvedený/rozvedená, vdovec/vdova, partner/partnerka, zaniklé partnerství), a kterým **byla povolena změna rodného příjmení**, se povolená změna příjmení promítne v aktuální knize manželství, popř. knize úmrtí nebo knize registrovaného partnerství. Matriční úřad po provedení dodatečného záznamu do příslušného svazku matriční knihy vydá matriční doklad (oddací list, úmrtní list zemřelého manžela/partnera nebo doklad o registrovaném partnerství), na kterém **v poznámce vyznačí, od kdy** fyzická osoba užívá příjmení po povolené změně.

Př.

muž Berlusconi – žena Horácková, po uzavření manželství si každý ponechá své dosavadní příjmení. Žena se rozhodne za trvání manželství

změnit příjmení na příjmení manžela „Berlusconi“. Povolena změna příjmení se promítne u ženy pouze v knize manželství, tzn., že bude Berlusconi, rozená Horáčková. Na nově vydaném oddacím listu se v poznámce vyznačí od kdy užívá příjmení po povolené změně.

V této souvislosti odkazujeme na informaci č. 21/2011, kterou k problematice zápisu pravomocných rozhodnutí o změně příjmení do matričních knih vydalo Ministerstvo vnitra pod čj. MV-31586-25/VS-2009 dne 24.08.2011.

Z této informace dále vyplývá, že pokud byla povolena změna příjmení fyzické osobě, která **nezměnila osobní stav, je svobodná**, matriční úřad po provedení dodatečného záznamu do knihy narození o pravomocném rozhodnutí ve věci změny příjmení vydá nový rodný list, na němž bude uvedeno příjmení po provedené změně. Na žádost fyzické osoby se v poznámce na rodném listu uvede, že fyzická osoba užívala do..... příjmení.....

Přechodná ustanovení

Na žádost fyzické osoby, které byla povolena změna příjmení podle § 73 přede dnem účinnosti tohoto zákona (1.7.2012) a byla zapsána v knize narození, matriční úřad provede opravu matričního zápisu a vydá nový rodný list, na němž bude uvedeno její původní rodné příjmení před povolenou změnou.

7

Zák. č. 167/2012 část 16. Čl. XIX

Na žádost fyzické osoby, které byla povolena změna příjmení za trvání manželství před 01.07.2012, byla zapsána v knize manželství a byla vyznačena i v matrice narození, tzn., že rodné příjmení fyzická osoba ztratila, matriční úřad provede opravu matričního zápisu, vydá nový rodný list, na kterém bude uvedeno její původní rodné příjmení před povolenou změnou.

Př.

muž Novák – žena Pechová, po uzavření manželství v květnu 2010 si každý ponechal své dosavadní příjmení. Žena se rozhodla v září 2010 za trvání manželství změnit příjmení na příjmení manžela „Nováková“. Povolená změna příjmení se promítla u ženy v knize manželství, a protože žena měnila rodné příjmení, byla tato změna zapsána i v matriční knize narození, tzn. že ztratila své rodné příjmení.

Paní Nováková může požádat matriční úřad o opravu matričního zápisu v knize narození. Matriční úřad po provedení opravy matričního zápisu vydá nový rodný list, na němž bude uvedeno její původní rodné příjmení Pechová, které nesla před povolenou změnou – bude Nováková, rozená Pechová.

2. Zákon o ověřování § 8

Ověřovací doložka obsahuje

c) údaj o tom, že vidimovaná listina se doslova shoduje s předloženou listinou, z níž byla pořízena, a zda tato listina je

1. prvopisem
2. ověřenou vidimovanou listinou
3. **listinou, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů**
4. opisem nebo kopií pořízenou ze spisu
5. stejnopisem písemného vyhotovení rozhodnutí nebo výroku rozhodnutí

8

S účinností od 1.7.2012 se ověřovací doložka doplňuje o další druh předložené listiny, a to: listinu, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů.

Do 30.6.2012 zákon o ověřování výstup z autorizované konverze neřeší, postupujeme dle informace MV ČR ze dne 16.02.2010 – v ověřovací doložce se vyznačí, že předložená listina je již ověřenou vidimovanou listinou a do ověřovací doložky se doplní, že se jedná o výstup z autorizované konverze dokumentu. **List 8**

Zákon o ověřování

§ 8

Ověřovací doložka obsahuje

- f) údaj o tom, zda listina, ze které je vidimovaná listina pořízena, obsahuje viditelný zajišťovací prvek, jenž je součástí právního významu této listiny, například hologram,

9

S účinností od 1.7. 2012 se do ověřující doložky dále doplňuje údaj o tom, zda listina, ze které je vidimovaná listina pořízena, obsahuje viditelný zajišťovací prvek, jenž je součástí právního významu této listiny, například hologram.

Do 30.6.2012 postupujeme dle informace poskytnuté na poradě s MV ČR dne 23.11.2010, tzn. že vidimaci listiny, která obsahuje viditelný zajišťovací prvek, nelze provést (z důvodu, že vidimovaná listina se doslovně neshoduje s listinou, z níž byla pořízena - § 9 zákona o ověřování).

MV ČR nám poskytlo seznam zajišťovacích prvků s jejich popisem, jedná se např. o vodoznak, reliéfní tisk, embossing, suchou pečeť, optický variabilní prvek. Tento seznam bude vyvěšen na webových stránkách spolu s prezentací z porady. **List 9**

OVĚŘOVACÍ DOLOŽKA PRO VIDIMACI

Podle ověřovací knihy (název úřadu)

- poř. č. vidimace
- tento úplný/á * - částečný/á * opis */kopie *,
- **listina, z níž je vidimovaná listina pořízena, obsahuje / neobsahuje viditelný zajišťovací prvek, (jenž je součástí obsahu právního významu této listiny, např. hologram)**
- obsahující stran
- souhlasí doslovně s předloženou listinou, z níž byl/a pořízen/a a tato listina je
 - ☐ prvopisem *
 - ☐ ověřenou vidimovanou listinou *
 - ☐ **listinou, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů***
 - ☐ opisem nebo kopií pořízenou ze spisu *
 - ☐ stejnopisem písem. vyhotovení rozhodnutí nebo výroku rozhodnutí*,
- obsahujícím stran.

V dne

Jméno/a a příjmení ověřující osoby, která vidimaci provedla (nebo otisk jmenovky)

Otisk úředního razítka a podpis ověřující osoby

Vzor ověřovací doložky je uveden v příloze 2 prováděcí vyhlášky č.36/2006 Sb. Tato vyhláška na rozdíl od zákona o ověřování (21/2006 Sb.) nebyla k 1.7.2012 novelizována.

Podle sdělení MV ČR by měla být vyhláška č. 36/2006 Sb. novelizována k 1.1.2013. Jak tedy postupovat v „přechodném období“, tzn. do doby, než bude prováděcí vyhláška obsahovat vzor ověřovací doložky, který bude v souladu s § 8 zákona o ověřování?

Dle § 5 vyhlášky č. 36/2006 se ověřovací doložka vyznačí na listině, která je vidimována, formou

a) otisku razítka a ručním vypsáním údajů, nebo

b) výtisku opatřeného pomocí výpočetní techniky. Výtisk je vytištěn na samolepicím štítku, nebo na listině, anebo na samostatném listu papíru.

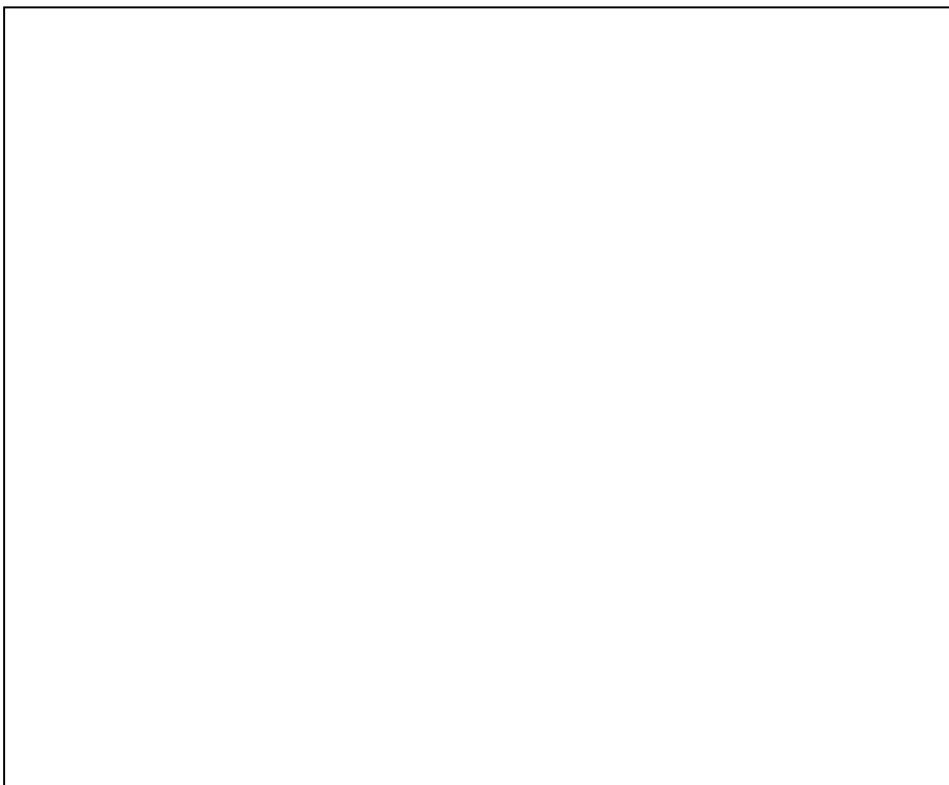
Z diskuze na poradě MV ČR vyznělo, že pomocí razítek ověřují spíše úřady s menším počtem ověření, tzn. menší obecní úřady. Dle sdělení MV ČR je možné, že se vzor ověřovací doložky ve vyhlášce bude lišit od vzoru poskytnutného na poradě MV ČR (a uvedeného v prezentaci). Obecní úřady by byly nuceny si pořizovat po novele vyhlášky opět nová razítka. Je tedy možné v „přechodném období“ používat stávající razítka.

Vzory doložek vyznačených formou razítka pro „přechodné období“ (ověření listiny, která je výstupem z autorizované konverze a ověření listiny, která obsahuje viditelný zajišťovací prvek) budou vyvěšeny na webu. Pokud předložená listina nebude výstupem z autorizované konverze ani nebude

obsahovat viditelný zajišťovací prvek – bude se tedy jednat o prvopis, ověřenou vidimovanou listinu, opis nebo kopii pořízenou ze spisu nebo stejnopisem písemného vyhotovení rozhodnutí nebo výroku rozhodnutí lze použít stávající razítka bez úprav.

Vhodnějším způsobem je však používat výtisk opatřený pomocí výpočetní techniky, který obsahuje údaje uvedené v § 8 zákona. Vzor ověřovací doložky ve formátu word bude také vyvěšen na webu krajského úřadu.

Pokud je vidimace vyznačována formou výtisku opatřeného pomocí výpočetní techniky (na samolepícím štítku, na listině nebo samostatném listu papíru) je možné, aby výtisk obsahoval pouze platné údaje (tzn. nemusí se tisknout všechny varianty a vyškrtávat). List.10

S účinností od 1.7.2012 se do § 9 zákona o ověřování vkládají nové body c) a d):

c) Je možné provést vidimaci listiny, která je opatřena viditelným zajišťovacím prvkem (například plastickým razítkem),

d) „Zásada 1x a dost“: lze provést pouze vidimaci prvopisu listiny, která je opatřena viditelným zajišťovacím prvkem (například plastickým razítkem).

/Do 30.6.2012 obsahuje § 9 písm.a) až f), od 1.7.2012 obsahuje písm.a) až h)./

Postup při vidimaci listiny, která je opatřena plastickým razítkem, se nemění. Postupujeme podle § 9 písm.a) až f).

h) není-li z předložené listiny, z níž je vidimovaná listina pořízena patrné, zda se jedná o

1. prvopis,
2. již ověřenou vidimovanou listinu,
3. listinou, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů,
4. opis anebo kopii pořízenou ze spisu, nebo
5. stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí anebo výroku rozhodnutí vydaného podle zvláštního právního předpisu.

12

/Do 30.6.2012 obsahuje § 9 písm.a) až f), od 1.7.2012 obsahuje písm.a) až h)./

Do § 9 písm.h) zákona o ověřování se doplňuje bod 3), tzn. vidimace se neprovede, není-li z předložené listiny, z níž je vidimovaná listina pořízena, patrné, zda se jedná o listinu, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů. List 12

Zákon č. 142/2012 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti se zavedením základních registrů

- účinnost k 1. 7. 2012

- **Částí 18. se mění zákon o matrikách**
- **Částí 25. se mění zákon o ověřování**
- **Částí 26. se mění zákon o RP**

[Zákon č. 111/2009 Sb.](#)

13

§ 5 zák. č. 111/2009 Sb., o základních registrech

Využívání referenčních údajů základního registru

(1) Orgán veřejné moci využívá při své činnosti referenční údaje obsažené v příslušném základním registru v rozsahu, v jakém je oprávněn tyto údaje využívat podle tohoto zákona nebo podle jiných právních předpisů, a to aniž by ověřoval jejich správnost. Od osob, po kterých je jiným právním předpisem doložení takových údajů požadováno, je orgán veřejné moci oprávněn požadovat poskytnutí takových údajů pouze, pokud

- a) nejsou v základním registru obsaženy,
- b) jsou označeny jako nesprávné,
- c) vznikne oprávněná pochybnost o správnosti referenčního údaje, nebo
- d) jsou nezbytné pro bezpečnostní řízení podle jiného právního předpisu

§ 63

(1) Pokud orgán veřejné moci nemá z technických důvodů dosud zaveden přístup k základním registrům, do doby, než bude tento přístup zaveden, se [§ 5](#) pro tento orgán veřejné moci nepoužije.

1. Zákon o matrikách

§ 81a

Doklad, který je jinak třeba podle zákona o matrikách předložit matričnímu úřadu, se nepředkládá, pokud si skutečnost v něm uvedenou matriční úřad může ověřit

- z jím vedené matriční knihy,
- ze základního registru obyvatel,
- z informačního systému evidence obyvatel,
- z informačního systému cizinců,
- z informačního systému evidence občanských průkazů,
- z informačního systému evidence cestovních dokladů.

14

§ 5 zák. č. 111/2009 Sb., o základních registrech

Využívání referenčních údajů základního registru

(1) Orgán veřejné moci využívá při své činnosti referenční údaje obsažené v příslušném základním registru v rozsahu, v jakém je oprávněn tyto údaje využívat podle tohoto zákona nebo podle jiných právních předpisů, a to aniž by ověřoval jejich správnost. Od osob, po kterých je jiným právním předpisem doložení takových údajů požadováno, je orgán veřejné moci oprávněn požadovat poskytnutí takových údajů pouze, pokud

- a) nejsou v základním registru obsaženy,
- b) jsou označeny jako nesprávné,
- c) vznikne oprávněná pochybnost o správnosti referenčního údaje, nebo
- d) jsou nezbytné pro bezpečnostní řízení podle jiného právního předpisu

§ 63

(1) Pokud orgán veřejné moci nemá z technických důvodů dosud zaveden přístup k základním registrům, do doby, než bude tento přístup zaveden, se [§ 5](#) pro tento orgán veřejné moci nepoužije.

Př:

Snoubenci se dostaví na matriční úřad, prokáží pouze svou totožnost a pokud lze údaje dohledat v základním registru, v matriční knize nebo informačních systémech, nepředkládají matriční doklad.

Zákon o matrikách

Pro výkon státní správy na úseku matrik využívají MV, krajské úřady a matriční úřady údaje

ZM	
§ 84 odst. 2	ze základního registru obyvatel
§ 84a odst. 1	z informačního systému evidence obyvatel
§ 84a odst. 3	z registru rodných čísel
§ 84b odst. 1	z informačního systému cizinců
§ 84d odst. 1	z informačního systému evidence OP o OP a jejich držitelích
§ 84d odst. 2	z informačního systému evidence CD o CD a jejich držitelích

15

2. Zákon o ověřování

Pro výkon státní správy na úseku vidimace a legalizace využívají MV, krajské úřady, ORP, obecní úřady a újezdní úřady údaje

ZO	
§ 18a odst. 1	ze základního registru obyvatel
§ 18a odst. 2	z informačního systému evidence obyvatel
§ 18a odst. 3	z informačního systému cizinců
§ 18b	z informačního systému evidence OP o OP a jejich držitelích
§ 18c	z informačního systému evidence CD o CD a jejich držitelích

3. Zákon o registrovaném partnerství

§ 26a

Doklad, který je jinak třeba podle zákona o partnerství předložit matričnímu úřadu, se nepředkládá, pokud si skutečnost v něm uvedenou matriční úřad může ověřit

- z jím vedené matriční knihy,
- ze základního registru obyvatel,
- z informačního systému evidence obyvatel,
- z informačního systému cizinců,
- z informačního systému evidence občanských průkazů,
- z informačního systému evidence cestovních dokladů.

17

§ 5 zák. č. 111/2009 Sb., o základních registrech

Využívání referenčních údajů základního registru

(1) Orgán veřejné moci využívá při své činnosti referenční údaje obsažené v příslušném základním registru v rozsahu, v jakém je oprávněn tyto údaje využívat podle tohoto zákona nebo podle jiných právních předpisů, a to aniž by ověřoval jejich správnost. Od osob, po kterých je jiným právním předpisem doložení takových údajů požadováno, je orgán veřejné moci oprávněn požadovat poskytnutí takových údajů pouze, pokud

- a) nejsou v základním registru obsaženy,
- b) jsou označeny jako nesprávné,
- c) vznikne oprávněná pochybnost o správnosti referenčního údaje, nebo
- d) jsou nezbytné pro bezpečnostní řízení podle jiného právního předpisu

§ 63

(1) Pokud orgán veřejné moci nemá z technických důvodů dosud zaveden přístup k základním registrům, do doby, než bude tento přístup zaveden, se [§ 5](#) pro tento orgán veřejné moci nepoužije.

Př:

Osoby, které hodlají vstoupit do partnerství se dostaví na matriční úřad, prokáží pouze svou totožnost a pokud lze údaje dohledat v základním registru, v matriční knize nebo informačních systémech, nedokládají matriční doklad

Zákon o registrovaném partnerství

Pro výkon státní správy na úseku partnerství využívají
MV, krajské úřady a příslušné matriční úřady údaje

Z o RP	
§ 29a	ze základního registru obyvatel
§ 29b odst. 1	z informačního systému evidence obyvatel
§ 29b odst. 3	z registru rodných čísel
§ 29c odst. 1	z informačního systému cizinců
§ 29e odst. 1	z informačního systému evidence OP o OP a jejich držitelích
§ 29e odst. 2	z informačního systému evidence CD o CD a jejich držitelích

18